

HVV in de bres

DE KRACHT
ACHTER
UW JACHT

Afrikaanse varkenspest in België

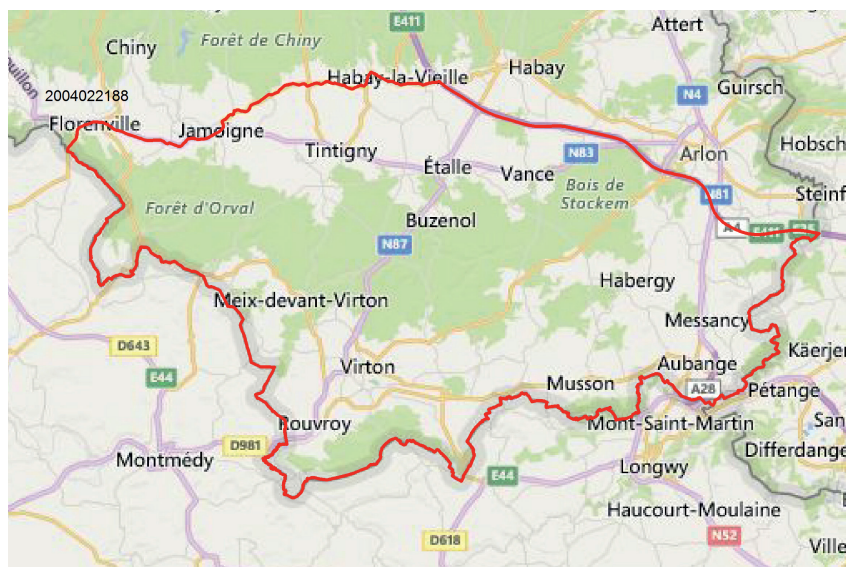
OPROEP TOT ALGEMENE WAAKZAAMHEID

► Tekst: Kathleen Vanhuysse, Kenniscentrum HVV

Op 13 september kwam het resultaat van de labo-analyses op twee kadavers van everzwijnen, gevonden in de Provincie Luxemburg (België), aan als een mokerslag: Afrikaanse varkenspest.

Afrikaanse varkenspest is al geruime tijd in opmars in Europa. Tot nog toe echter bleef de ziekte voornamelijk in Oost-Europa circuleren. De ziekte infecteert enkel varkens: zowel tamme varkens als wilde zwijnen worden door de ziekte getroffen. Er is (nog) geen vaccin voor aanwezig. De ziekte is niet overdraagbaar op de mens.

De komst van de Afrikaanse varkenspest in België is een economische ramp voor de varkenssector. Nu reeds zijn de economische gevolgen enorm. De landbouwsector bericht over verschillende afgezegde bestellingen. De handel richting derde landen komt in het gedrang. Dat is een zware dobber voor een land waar varkensteelt een belangrijke economische sector is én voornamelijk afhankelijk is van de export.

De kaart van het besmette gebied in België

Ook voor de jacht is de impact niet te onderschatten. Linda Dombrowska, van de jagersvereniging uit Letland – waar de Afrikaanse Varkenspest zich manifesteert sinds 2014

– verwoordt het als volgt: “Sinds de Afrikaanse varkenspest in ons land werd vastgesteld, leven we in een nachtmerrie. We zien dode everzwijnen – hele groepen dode

everzwijnen. Jong, oud, zeugen met frislingen, ... Jacht is niet meer hetzelfde als voorheen. Het is een job geworden met verplichtingen rond everzwijnenreductie, kadavers zoeken en niet langer gewoon een passie onder vrienden. Everzwijnen zijn nauwelijks meer te vinden. En nog blijft de ziekte zich manifesteren."

De Afrikaanse varkenspest werd in ons land vastgesteld in Étalle, in het zuiden van de provincie Luxemburg. Rond deze besmettingshaard werd een zone afgebakend van 630 km². In deze zone werd een tijdelijk jachtverbod (op alle soorten) afgekondigd tot minstens half oktober. Er geldt tevens een volledig verbod om in de bossen te komen: voor wandelaars, bosexploitanten, ... Enkel de ploegen die gericht op zoek gaan naar kadavers mogen de besmette bossen nog betreden. Varkensbedrijven in de zone zijn aan strenge voorwaarden onderworpen en zullen allen bezocht worden door een dierenarts om hun bio-veiligheidsbeleid te bespreken. De verschillende maatregelen moeten de bewegingen van everzwijnen in het besmette gebied tot een minimum beperken en moeten verhinderen dat de ziekte verder wordt verspreid via mensen.

Vanaf half september zijn patrouilles actief op zoek naar kadavers van everzwijnen. Deze moeten zo snel mogelijk van het veld worden verwijderd. Via deze monitoring wordt de omvang van het probleem ook duidelijker. Op basis van de resultaten van deze zoektochten zal rond half oktober beslist worden om de besmette zone te verkleinen of uit te breiden. Ook de maatregelen worden dan opnieuw geëvalueerd.

Zeker nu de Afrikaanse varkenspest zo dichtbij is (in het land) is absolute waakzaamheid geboden, ook in Vlaanderen.

Bio-sanitaire maatregelen bij het ontweiden en de verdere verwerking

- Ontweid de karkassen niet ter plaatse maar breng ze naar een daartoe voorziene plaats die niet toegankelijk is voor everzwijnen (vb. een afgesloten gebouw of een omrasterd terrein in open lucht waar geen everzwijnen aan kunnen).
- Laat ingewanden en ander afval van het ontweiden niet achter op het terrein maar drop ze in gesloten vuilnisbakken, ontoegankelijk voor everzwijn. Aangeraden is om deze te laten vernietigen door RENDAC.

Bovenstaande aanbevelingen zijn verregaand. Het is echter zaak om deze nu al zo maximaal mogelijk trachten op te volgen. Hubertus Vereniging Vlaanderen tracht hiervoor met de overheid de noodzakelijke logistieke ondersteuning en financiële middelen vrij te maken.

Jagers zijn de 'ogen en oren van het bos' en hebben een belangrijke rol te spelen om everzwijnenkadavers te melden. Meld ieder kadaver onmiddellijk aan de ophalers. In Vlaanderen zijn dit de VOC's in afspraak met ANB. Wacht niet op het tweede, derde of tiende kadaver om in actie te schieten. Hoe langer kadavers op het terrein blijven, hoe verder de ziekte kan verspreiden, hoe groter het probleem en hoe langer het zal duren om dit op te lossen na detectie. Ook kadavers van in het verkeer doodgereden everzwijnen moeten gemeld worden. Door Afrikaanse varkenspest verzwakte dieren vallen immers gemakkelijker ten prooi aan

het verkeer. Raak de kadavers niet aan, en laat ze ophalen door de ophalers, die werken volgens een protocol rond bioveiligheid.

Met het nakende jachtseizoen, is de boodschap voor jagers overduidelijk: ga NIET jagen in besmet gebied. In Wallonië is er zoals eerder weergegeven een tijdelijk jachtverbod. In bepaalde zones in Oost-Europa waar Afrikaanse varkenspest nog endemisch aanwezig is, is jagen wettelijk wel toegelaten. Het is echter ten zeerste af te raden om naar deze gebieden te trekken voor de jacht. Het risico om de Afrikaanse varkenspest te importeren is té groot. ▶

Aandacht voor wildhygiëne

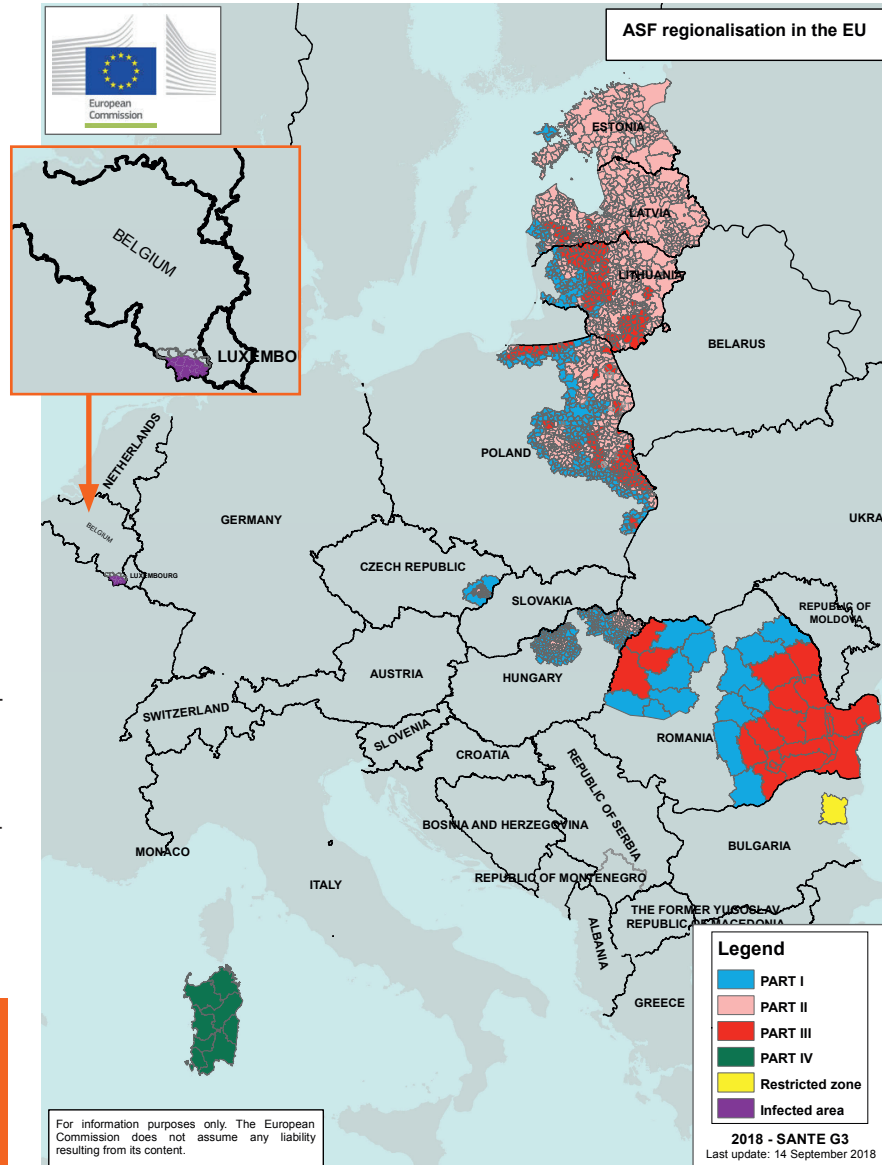
- Na de jacht handen wassen met water en zeep.
- Laarzen en gebruikte materialen die in contact zijn geweest met een everzwijn grondig reinigen en ontsmetten. Een goede reiniging gebeurt door eerst met een borstel het ergste vuil te verwijderen. Vervolgens alle oppervlakten met water en zeep schoonmaken en laten drogen; nadien ontsmetten met een erkend ontsmettingsmiddel (zie <https://hvv.be/info/projecten/afrikaanse-varkenspest/>) dat aan de geschikte concentratie gebruikt wordt.
- Voertuig ter plekke of in een nabijgelegen wasstraat reinigen en ontsmetten (inclusief wielkasten). Ook vuil geworden oppervlakten binnenin het voertuig (bv. voetmat) reinigen en ontsmetten. Zittingen kunnen van te voren worden afgedekt met plastic.
- Gebruikt materieel ter plaatse reinigen en ontsmetten.
- Kleding die gedragen werd tijdens de jacht wassen op minstens 60°C met een hoofdwasmiddel (wit).
- Neem geen (delen van) karkassen of trofeeën mee van geschoten dieren.

Ook al jaag je in een zone waar Afrikaanse varkenspest nog niet is vastgesteld: aandacht voor wildhygiëne en bio-sanitaire maatregelen (vb. bij het ontweiden, vervoer en verwerken van everzwijn) is geboden. De maatregelen van wildhygiëne zijn algemeen en zouden bij elke everzwijnenjacht gerespecteerd moeten worden. Ook in Vlaanderen is aandacht hiervoor absoluut niet overbodig! ■

Kleurenlegende

- (PART IV): AVP is endemisch.
- (PART III): AVP komt voor bij varkens en bij wilde zwijnen. De ziekte is nog niet endemisch.
- (PART II) : AVP komt voor bij everzwijnen
- (PART I): zone met hoger risico op uitbraak van AVP, waar echter nog geen gevallen werden geconstateerd. In deze zone wordt de situatie op de voet gevolgd om nieuwe besmettingen te detecteren.
- afgeschermd gebied.
- geïnfecteerd gebied.

De besmettingshaarden (situatie 14 september 2018) binnen de Europese unie worden weergegeven op de onderstaande kaart:

Te contacteren bij gevonden kadaver van everzwijn

Vlaams-Brabant

VOC Malderen
052/33 64 10

Limburg

VOC Natuurhulpcentrum
Opglabbeek
089/85 49 06

Antwerpen

VOC Brasschaat-Kapellen
0473/48 48 97
014/51 40 41

Oost-Vlaanderen

VOC Merelbeke
09/230 46 46
0495/42 84 77

West-Vlaanderen

VOC Oostende
059/80 67 66

Hoe inschrijven op de nieuwsbrief van HVV?

Indien je op regelmatige basis door HVV via een nieuwsbrief geïnformeerd wenst te worden, kan je je inschrijven op de startpagina van de website **www.hvv.be**. Het volstaat om je e-mailadres in te geven en te drukken op de verzendknop.

